

**ՄԻԱՎ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԳՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳ**

Սույն ընթացակարգի նպատակն է արդյունավետ կազմակերպել հենակետային և ոչ հենակետային լաբորատորիաներում ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտության գործընթացը:

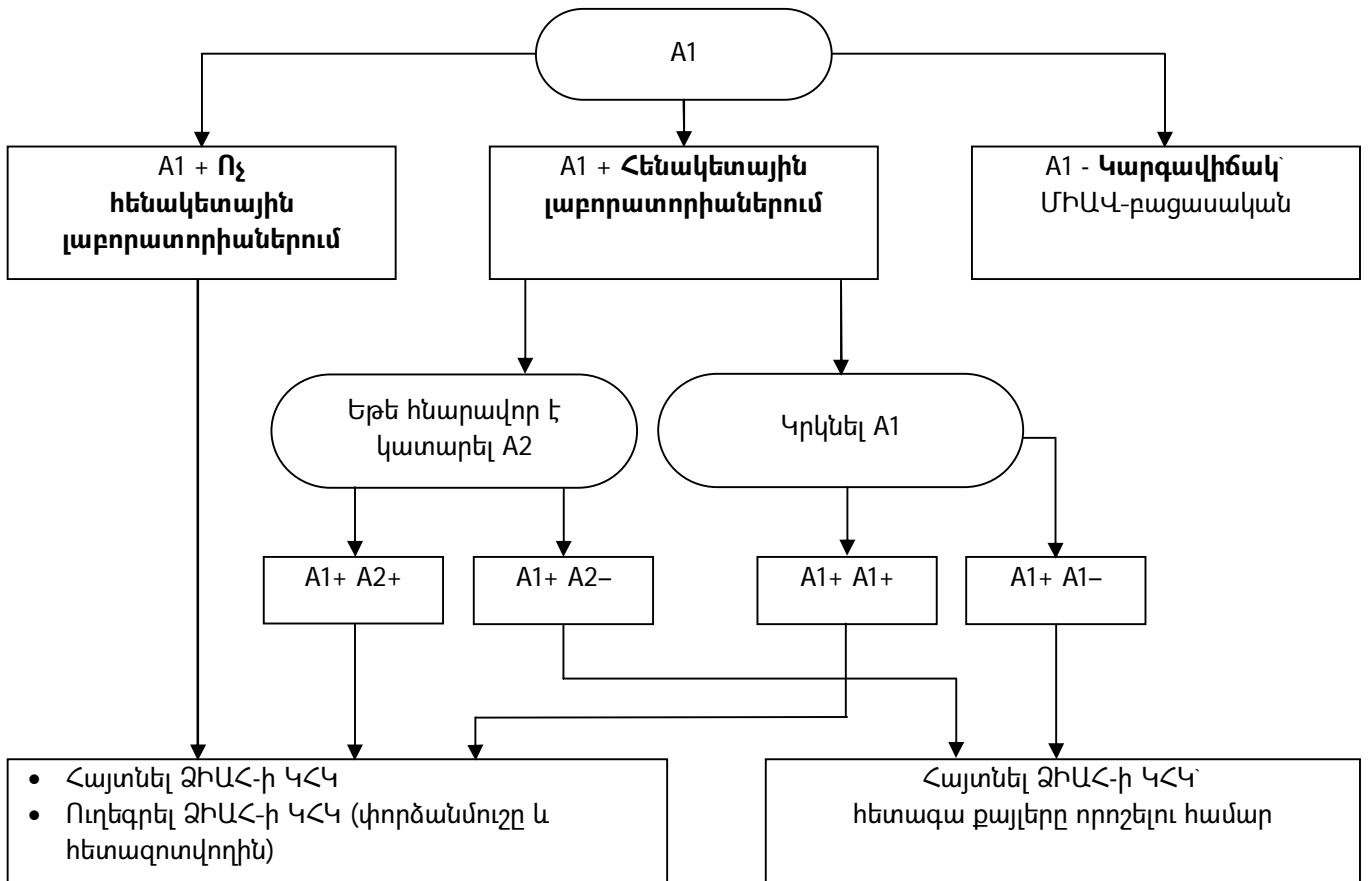
ՄԻԱՎ վարակի վերջնական լաբորատոր ախտորոշում կատարվում է հաստատող հետազոտությամբ ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ի ռեֆերենս լաբորատորիայում:

ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություններ կատարող այլ լաբորատորիաներ (հենակետային և ոչ հենակետային) իրականացնում են միայն ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ սկրինինգային հետազոտություններ: Հենակետային է դիտարկվում մարզի բժշկական կազմակերպության կառուցվածքում գործող լաբորատորիան, որտեղ ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտվում են ինչպես տվյալ բժշկական կազմակերպությունում հավաքագրված, այնպես էլ մարզի այլ բժշկական կազմակերպություններից ուղեգրված արյան փորձանմուշները:

Լաբորատորիաներում ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություններ իրականացնելիս անհրաժեշտ է հետևել գործունեության ընթացակարգի ստորև ներկայացվող քայլերին.

1. Հետազոտության համար փորձանմուշներն ընդունվում են համապատասխան ուղեգրի առկայության և լաբորատոր հետազոտության չափանիշներին փորձանմուշի համապատասխանելու դեպքում: Ընդունման չափանիշներին չհամապատասխանող փորձանմուշները չեն ընդունվում, ինչի վերաբերյալ կատարվում է գրառում համապատասխան մատյանում:
2. Լաբորատորիայում արյան փորձանմուշները պետք է հետազոտվեն մինչ լաբորատորիա ընդունվելը դրանց պահման և տեղափոխման պայմաններից բխող ժամկետներում, բայց ոչ ուշ, քան 7 օրվա ընթացքում:
3. ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ սկրինինգային հետազոտությունների ռազմավարությունը ներկայացված է գծապատկեր 1-ում:

Գծապատկեր 1. ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ սկրինինգային հետազոտությունների ռազմավարություն

4. Ոչ հենակետային լաբորատորիաներում արյան փորձանմուշները հետազոտվում են մեկ տեսակի թեստով (A1): Բացասական արդյունքով նմուշը (A1-) համարվում է ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ բացասական, հետազոտվածի կարգավիճակը՝ ՄԻԱՎ-բացասական: Դրական արդյունքով նմուշը (A1+) համարվում է ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ դրական, ինչի հաստատման կամ ժխտման համար անհրաժեշտ են հետագա հետազոտություններ ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ում (ստացված դրական արդյունքով նմուշը (A1+) տեղում կրկնակի չի հետազոտվում): Նման դեպքերում լաբորատորիայի մասնագետը հայտնում է դրական արդյունքի մասին ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ և դրական արդյունք ստացած անձին և դրական արդյունքով փորձանմուշը (եթե առկա է) ուղեգրում է ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ:
5. Հենակետային լաբորատորիաներում ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություններ իրականացնելիս պետք է առաջնորդվել ըստ ընդունված ալգորիթմի (կոնկրետ թեստերի կիրառման հաջորդականություն), որը հաստատվում է տվյալ բժշկական կազմակերպության ղեկավարի կողմից:

6. Մարզային հենակետային լաբորատորիաներում արյան փորձանմուշները հետազոտվում են մեկ տեսակի թեստով (A1): Եթե լաբորատորիան ունի մեկից ավելի տեսակի թեստեր, ապա առաջին գծի համար ընտրվում է առավել զգայունություն ունեցողը (ցանկալի է IV սերնդի թեստը): Բացասական արդյունքով նմուշը (A1-) համարվում է ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ բացասական, հետազոտվածի կարգավիճակը՝ ՄԻԱՎ-բացասական: Դրական արդյունքով նմուշը (A1+) մարզային հենակետային լաբորատորիաներում հետազոտվում է այլ թեստով (A2, եթե այն առկա է) կամ կրկնակի հետազոտվում է A1 թեստով: Երկրորդ հետազոտության արդյունքում՝
- 1) «A1+, A2+», կամ «A1+, A1+» դեպքերում նմուշը համարվում է ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ դրական, ինչի հաստատման կամ ժխտման համար անհրաժեշտ են հետագա հետազոտություններ ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ում: Նման դեպքերում լաբորատորիայի մասնագետը հայտնում է դրական արդյունքի մասին ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ և դրական արդյունք ստացած անձին և դրական արդյունքով փորձանմուշը (եթե առկա է) ուղեգրում է ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ:
 - 2) «A1+, A2-» կամ «A1+, A1-» դեպքերում հետազոտության արդյունքը համարվում է անորոշ, և անհրաժեշտ են հետագա հետազոտություններ: Նման դեպքերում լաբորատորիայի մասնագետը հայտնում է արդյունքի մասին ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ: ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ի մասնագետը, հաշվի առնելով կիրառված թեստերի բնութագրիչները և այլ հանգամանքներ (համաճարակաբանական անամնեզ, կլինիկական վիճակ, հետազոտման ծածկագիր և այլն), առաջարկում է անմիջապես կրկնել հետազոտությունը արյան նոր նմուշով կամ հետազոտել 14 օր հետո տեղում կամ ուղեգրել անձին և նմուշը (եթե առկա է) ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ:
7. ՄԻԱՎ վարակի վերջնական լաբորատոր ախտորոշումը կատարվում է ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ում երկրորդ միակ ՄԻԱՎ-ի հաստատման ռեֆերենս լաբորատորիայում:

ՑԱՆԿ

ՀՀ-ում ՄԻԱԿ վարակի վերաբերյալ հետազոտություն իրականացնող հենակետային լաբորատորիաներ ունեցող բժշկական կազմակերպությունների

Մարզ		Բժշկական կազմակերպություն
1	Շիրակ	«Գյումրու արյան փոխներարկման կայան» ՓԲԸ
2	Արմավիր	«Արմավիրի արյան փոխներարկման կայան» ՓԲԸ
3	Արարատ	«Արտաշատի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ
4	Սյունիք	«Սյունիքի մարզային արյան փոխներարկման կայան» ՓԲԸ
5	Սյունիք	«Կապանի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ
6	Վայոց Ձոր	«Եղեգնաձորի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ
7	Կոտայք	«Հրազդանի մարզային արյան բանկ» ՊՓԲԸ
8	Լոռի	«Լոռու մարզային փոխներարկման կայան» ՓԲԸ
9	Լոռի	«Ստեփանավանի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ
10	Տավուշ	«Իջևանի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ
11	Տավուշ	«Նոյեմբերյանի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ
12	Արագածոտն	«Աշտարակի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ
13	Գեղարքունիք	«Գավառի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ
14	Գեղարքունիք	«Մարտունու բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ
15	Երևան	«ԶԻԱՀ-ի կանխարգելման հանրապետական կենտրոն» ՊՈԱԿ

8. Փաստաթղթավարություն

- 1) Կատարել պատշաճ գրանցումներ կատարված հետազոտությունների վերաբերյալ, ժամանակին ներկայացնել հաշվետվություն:
- 2) Ընդունման չափանիշներին համապատասխանող փորձանմուշն ընդունվում և գրանցվում է կենսաբանական նմուշների ընդունման գրանցամատյանում (ձևը ներկայացված է ստորև):

ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ՆՄՈՒՇՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ ԳՐԱՆՑԱՄԱՏՅԱՆ

Հերթական հ.	Գրանցման սկզբնական հ.	Գրանցման վերջնական հ.	Ուղեգրող հիմնարկության անվանում	Ծածկագիր	Քանակ	Կենսանյութի և ուղեգրերի տեղափոխման պատասխանատուի ստորագրություն
-------------	-----------------------	-----------------------	---------------------------------	----------	-------	---

- 3) Ընդունման չափանիշներին չհամապատասխանող փորձանմուշները չեն ընդունվում, ինչի վերաբերյալ կատարվում է գրառում կենսաբանական նմուշների մերժման և խոտանման գրանցամատյանում (ձևը ներկայացված է ստորև):

ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ՆՄՈՒՇՆԵՐԻ ՄԵՐԺՄԱՆ ԵՎ ԽՈՏԱՆՄԱՆ ԳՐԱՆՑԱՄԱՏՅԱՆ

Հերթական հ.	Նմուշառման ամսաթիվ	Նմուշի հերթական հ.	Կենսանյութի մերժման ամսաթիվ	Կենսանյութի ընդունման ամսաթիվ	Ուղեգրող հիմնարկության անվանում և հերթական հ.	Ծածկագիր	Մերժման պատճառ	Խոտանված կենսանյութի քանակ	Խոտանման պատճառ	Կենսանյութի և ուղեգրերի տեղափոխման պատասխանատուի ստորագրություն
-------------	--------------------	--------------------	-----------------------------	-------------------------------	---	----------	----------------	----------------------------	-----------------	---

- 4) Կատարված հետազոտությունների վերաբերյալ կատարվում են գրառումներ ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությունների գրանցամատյանում (ձևը ներկայացված է ստորև):

ՄԻԱՎ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՐԱՆՑԱՄԱՏՅԱՆ

Փորձանմուշի հ.հ.	Ուղեգրող կազմակերպություն	Փորձանմուշի վերցման օր	Ազգանուն Անուն Հայրանուն	Բնակության վայր	Ծածկագիր	Ծննդյան տարեթիվ	Սեռ	Հետազոտությունների արդյունքներ								Թեստ հավա- քածուի անվանում և ՆԼՈՀ-ի արդյունք	Հետազոտություն իրականացնող Ա.Ա.
								I հՖԱ		II հՖԱ		III հՖԱ		Արագ թեստ			
								Ամսա- թիվ	Արդյունք	Ամսա- թիվ	Արդյունք	Ամսա- թիվ	Արդյունք	Ամսա- թիվ	Արդյունք *		

* Երկու մասնագետի եզրակացություն

5) Դրական արդյունքով փորձանմուշները ուղեգրվում են ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ «Արյան մեջ ՄԻԱՎ վարակը հաստատելու համար» ուղեգրով (ծևը ներկայացված է ստորև):

ՈՒՂԵԳԻՐ հ. _____

ԱՐՅԱՆ ՄԵՋ ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ազգանուն Անուն Հայրանուն _____ Սեռ _____

Ծննդյան թիվ _____ Կող _____ Անձնագիր _____

Հասցե _____ Նմուշառման ամսաթիվ _____

Կլինիկական ախտորոշում _____

Իմունաֆերմենտային հետազոտություն	I հետազոտություն	II հետազոտություն
Ամսաթիվը		
Թեստ համակարգը		
Սերիա N		
Օպտիկական խտության (ՕԽ) հսկողությունը		
Օպտիկական խտության (ՕԽ) փորձանմուշը		
Արագ թեստավորում	I հետազոտություն	II հետազոտություն
Ամսաթիվը		
Թեստ համակարգը		
Սերիա N		

Ուղեգրող բուժհիմնարկ _____

Հասցե _____ Հեռախոս _____

մարզ, բնակավայր, փողոց, շենք

Լաբորատորիայի վարիչ _____

անուն, ազգանուն

ստորագրություն

Տնօրեն _____

անուն, ազգանուն

ստորագրություն

«_____» _____ 20 թ.

Կ.Տ

6) ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն իրականացնող լաբորատորիաները իրականացրած հետազոտությունների վերաբերյալ պետք է ներկայացնեն հաշվետվություններ՝ համաձայն «Մարդու իմունային անբավարարության վիրուսի վերաբերյալ հետազոտությունների արդյունքների մասին» վիճակագրական հաշվետվության ձև 88-ի:

9. Հապավումներ

ՄԻԱՎ	մարդու իմունային անբավարարության վիրուս
ՁԻԱՀ	ձեռքբերովի իմունային անբավարարության համախտանիշ
ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման հանրապետական կենտրոն
ՕԽ	օպտիկական խտություն
ՆԼՈՀ	նրլաբորատոր որակի հսկողություն

Գործունեության ընթացակարգի մշակման աշխատանքային խմբի անդամների անվանացուցակ

1. Ա.Ասատրյան՝ բժիշկ-լաբորանտ, ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ի լաբորատոր ախտորոշման բաժնի վարիչ
2. Կ.Թեյմուրազյան՝ բժիշկ-լաբորանտ, ՀՀ ԱՆ հիվանդությունների վերահսկման և կանխարգելման ազգային կենտրոնի «Ռեֆերենս լաբորատոր կենտրոն» մասնաճյուղի փոխտնօրեն
3. Հ.Թամրազյան՝ բժիշկ-լաբորանտ, ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ

Շահերի բախման հայտարարագիր և ֆինանսավորման աղբյուրներ

Ընթացակարգը մշակվել է առանց որևէ ֆինանսական աջակցության: Աշխատանքային խմբի անդամները միմյանց կամ որևէ կազմակերպության հանդեպ շահերի բախում չունեն:

Շնորհակալական խոսք

1. Ա.Պապոյան՝ բժիշկ-համաճարակաբան, ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ի համաճարակաբանական հսկողության բաժնի վարիչ
2. Վ.Արզաքանյան՝ բժիշկ-համաճարակաբան, ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ
3. Է.Հովհաննիսյան՝ բժիշկ-համաճարակաբան, ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ

Գրականության ցանկ՝

1. ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ հետազոտության և խորհրդատվության, լաբորատոր ախտորոշման կլինիկական ուղեցույց, ՀՀ ԱՆ Օ4.Օ8.17թ. N 2412-Ա հրաման:
2. Draft template for developing national documents on HIV Testing Services, WHO, 2016.
3. Consolidated guidelines on HIV testing services. World Health Organization; 2015.